

การเผยแพร่บทความวิชาการ

ชื่อเรื่อง การพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ในการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ จังหวัดลำพูน

ชื่อผู้เขียน นายจรูญ ยอดอุโมงค์ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาลประตูลี้
เลขที่ 208 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน 51000
ปีที่ทำการวิจัย 2562

บทคัดย่อ

การพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ สังกัดเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันในการพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ สังกัดเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ สังกัดเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน 3) และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ สังกัดเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างในปีการศึกษา 2562 ดังนี้ ครูผู้สอน จำนวน 47 คน และนักเรียนระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 280 คน เครื่องมือที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ สังกัดเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน มี 3 ชุด ชุดที่ 1 แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในปัจจุบันในการพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ สังกัดเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ตามความคิดเห็นของครู เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ชุดที่ 2 แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจการพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ สังกัดเทศบาลเมือง

ลำพูน จังหวัดลำพูน ตามความคิดเห็นของครู เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ชุดที่ 3 แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ สังกัดเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ตามความคิดเห็นของนักเรียน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

คำสำคัญ

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ,แนวคิดการจัดการเรียนรู้

1. บทนำ

การปฏิรูปการศึกษาไทยให้ก้าวทันโลกในศตวรรษที่ 21 ต้องปฏิรูปครูใหม่ให้มีความรู้ และทักษะคุณสมบัติแบบใหม่ก่อนจึงจะสามารถสอนแบบใหม่ได้ หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนต้องเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมจากการที่ครูสอนแบบบรรยายให้นักเรียนประมวลความรู้ เป็นการเรียนรู้ แบบสัมมนา ทดลองทำ โครงการ ทำวิจัย ทำความเข้าใจปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาที่ผู้เรียนจะต้องอ่าน ค้นคว้า เรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น ครูเปลี่ยนจากผู้บรรยายเป็นโค้ช เป็นผู้เอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องฝึกการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ใช้เป็น ฝึกภาคปฏิบัติ วิจัย ทำโครงการแก้ปัญหา การฝึกทำงานเป็นทีม แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกันและกัน (วิทยากร เชียงกุล, 2559 หน้า 76)

การปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะเรื่องการจัดการเรียนรู้ของครูนั้นวัฒนธรรมการสอนของครูจำเป็นต้องได้รับการเปลี่ยนแปลงเป็นวัฒนธรรมของการให้เด็กใช้กระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก กระบวนการเรียนรู้ที่เป็นหลัก คือ กระบวนการคิด กระบวนการปฏิบัติ และกระบวนการกลุ่ม โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้เรียนรู้โดยการลงมือทำร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐานพร้อมกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งการบ่มเพาะค่านิยมและเจตคติ ในกระบวนการข้างต้นต้องพยายามส่งเสริมให้เด็กสร้างความรู้ด้วยตนเองจนเกิดความรู้ความเข้าใจ มีกระบวนการ ทักษะ และมีค่านิยมและเจตคติ นอกจากนี้ต้องส่งเสริมให้เด็กนำความรู้ไปใช้ ไปประยุกต์ในสถานการณ์ใหม่จนได้ชิ้นงานและสามารถสร้างชิ้นงานระดับที่เป็นนวัตกรรม ทั้งนี้ในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรอิงมาตรฐานนั้น เพื่อให้เด็กไทยได้ผลการเรียนรู้ตามมาตรฐาน และตัวชี้วัดของหลักสูตรในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้น ต้องเป็นการจัดการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนใช้กระบวนการเรียนรู้ด้วยการเน้นสาระการเรียนรู้แกนกลางเป็นหลัก และต้องจัดตามตัวชี้วัดของหลักสูตรด้วย กระบวนการดังกล่าวสามารถน้อมนำสร้างเด็กไทยให้เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้มีความรู้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและเป็นผู้เรียนรู้ เป็นผู้นำตลอดจนเป็นนักสร้างนวัตกรรม อันจะนำไปสู่การเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตแบบยั่งยืน (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 2558 หน้า 80-81)

การเรียนรู้ คือ การเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการเรียนรู้ ทั้งในและนอกห้องเรียน จากที่มุ่งให้ความรู้ไปสู่การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ และทักษะอื่นที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 ผ่านกิจกรรม กระบวนการ และวิถีปฏิบัติไปสู่การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างมีเป้าหมายและสอดคล้องกับวิถีชีวิตที่ผู้เรียนมีความสุข สนุกสนานกับการเรียนรู้โดยหากจะปรับเปลี่ยนไปในแนวโน้มสิ่งที่จะต้องปรับปรุง พัฒนาและเปลี่ยนแปลงคือความสามารถในการจัดการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลของครูโดยระยะสั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูปัจจุบัน ทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ ต้องลงไปช่วยครูที่สถานศึกษา หาวิธีการที่จะช่วยครูและผู้บริหารสถานศึกษา ในการวางแผนและพัฒนาการเรียนรู้ตามบริบท สภาพปัญหา และความต้องการของแต่ละสถานศึกษาในแบบกัลยาณมิตร และส่งเสริมกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในสถานศึกษา และเครือข่ายสถานศึกษา จนกลายเป็นวัฒนธรรมการทำงานและการเรียนรู้ร่วมกัน ส่วนระยะยาวต้องลงหลักปักฐาน สร้างจิตวิญญาณให้กับคนรุ่นใหม่ที่จะก้าวเข้ามาเป็นครู การปรับปรุงหลักสูตร และกระบวนการผลิตครู ไปสู่การเรียนรู้และการสอนแบบใหม่ที่อยากให้ครูใช้กับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 (อนันต์ ระวังบุทช์, 2558 หน้า 83)

ปรากฏการณ์ทางการศึกษาหลายประการไม่ว่าจะเป็นผลการสอบ PISA ONET ผลการประเมินวิเคราะห์ขององค์กรนานาชาติ เช่น World Economic Forum ตลอดจนประสบการณ์ของคนไทยเอง สะท้อนว่าเราจำเป็นต้องให้ความสำคัญและสนใจต่อการยกระดับคุณภาพของผู้เรียนและคุณภาพของการศึกษากันอย่างจริงจัง ซึ่งหลีกเลี่ยงไม่พ้นที่จะต้องให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการเรียนรู้นั่นเอง (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, 2558 หน้า 107) ในสภาพปัจจุบันจะพบว่าครูผู้สอนในระดับพื้นฐานส่วนใหญ่ บรรยายหรือบอกความรู้กับผู้เรียนเป็นหลัก ผู้เรียนเองก็ฟัง จดจำ ท่องสิ่งที่ครูสอน คุณสมบัติของผู้เรียนจึงมีลักษณะชัดเจน คือ มีความสามารถในการจดจำ และการท่องไปด้วย คุณลักษณะในยุคใหม่ จึงไม่เกิดขึ้นอย่างที่เรากำลังต้องการ (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, 2558 หน้า 114) จะเห็นว่าผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้และฝึกฝนความคิดริเริ่มที่น้อยมาก เพราะวิธีการสอนให้นักเรียนท่องจำความรู้ และฝึกทักษะสำเร็จรูปไปเพื่อสอบ ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงที่กระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียนในแนวใหม่ที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แบบคิดวิเคราะห์เป็นและอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น (วิทยากร เชียงกุล, 2559 หน้า 73) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2559 หน้า 10) ให้เหตุผลสำคัญที่ผู้เรียนยังไม่สามารถเรียนรู้ในยุคใหม่ว่า การสอนส่วนใหญ่ยังเป็นรูปแบบการถ่ายทอดความรู้ ซึ่งครูสอนเฉพาะความรู้ที่เป็นข้อเท็จจริงด้วยการบรรยายและตำรา อีกทั้งผู้เรียนขาดทักษะการคิดและการเรียนรู้ด้วยตนเอง จากรายงานการประชุมวิชาการอภีพัฒนการเรียนรู้สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทยได้นำเสนอปัญหาหลักของครูที่พบมาก เช่น ครูไม่มีเวลาเตรียมการสอนหรือไม่ให้ความสำคัญกับการเตรียมการสอน ทำให้การสอนขาดคุณภาพและขาดการพัฒนา ครูจำนวนมากขาดการเรียนรู้และการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับเนื้อหาสาระและวิธีการสอน ทำให้การสอนไม่เกิดประสิทธิภาพหรือมีคุณภาพในระดับที่ต้องการครูโดยทั่วไปยังขาดทักษะการสอนที่หลากหลาย ทำให้มีแบบการสอนจำกัดไม่เพียงพอที่จะตอบสนองต่อความแตกต่างที่หลากหลายของผู้เรียน และเนื้อหาสาระการเรียนรู้ครูยังขาดทักษะใหม่ ๆ ในการทำหน้าที่ครูยุคใหม่ที่เน้นบทบาทการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (ทิตินา แคมมณี, 2557 หน้า 20-21)

วิจารณ์ พานิช (2555 หน้า 20) เสนอว่าครูต้องเปลี่ยนบทบาทจากครูสอนมาเป็นครูฝึก หรือครูผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของนักเรียน ให้นักเรียนเรียนรู้จากการเรียนแบบลงมือทำ จุดเน้นต้องเปลี่ยน

จากการสอนของครูไปสู่การเรียนรู้ของนักเรียน ครูต้องฝึกเป็นนักตั้งคำถามและ นักตั้งปัญหา เพื่อสร้างบรรยากาศของการเรียนรู้ เพราะบรรยากาศของการตั้งคำถาม และตั้งปัญหานั้นนอกจากจะช่วยวางรากฐานการเป็นนักเรียนผู้ตลอดชีวิตให้แก่ นักเรียนแล้วยังจะทำให้ชีวิตนักเรียนเป็นชีวิตที่สนุกสนานตื่นเต้นเร้าใจกระตุ้นจินตนาการให้ค้นคว้า ค้นหา สร้าง และเรียนรู้ คือ ทำให้โรงเรียนไม่เป็นสถานที่น่าเบื่อ หรือสร้างความทุกข์ให้แก่ นักเรียน ดังนั้นครูจะต้องปรับตัวมากซึ่งเป็นเรื่องยาก จึงต้องมีตัวช่วย คือ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ Professional Learning Community เป็นการรวมตัวกันของครูประจำการ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์การทำหน้าที่ครูนั่นเองนอกจากนี้รายงานการวิจัยของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย หรือ TDRI ได้ศึกษาวิเคราะห์ระบบการพัฒนาคุณภาพครูว่า ต้องสนับสนุนให้เกิดระบบชุมชนเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ Professional Learning Community ร่วมกัน (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2557 หน้า 17)

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการรวมตัวของกลุ่มคนในวิชาชีพครูที่มีความรู้ความสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งมาร่วมแลกเปลี่ยนแบ่งปันรู้ในเรื่องนั้น ๆ ร่วมกันทำให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ใหม่ เพื่อนำไปประยุกต์และปรับใช้ตามแต่สภาพแวดล้อมและสถานการณ์ต่าง ๆ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ จะเปลี่ยนแปลงการทำงานของครู จากวัฒนธรรมแบบเดิมที่ทำงานอย่างโดดเดี่ยวมาเป็นการทำงานร่วมกันเป็นทีม โดยมุ่งมั่นให้เกิดผลลัพธ์ต่อสมรรถนะทางวิชาชีพสำหรับครู และทักษะการเรียนรู้ ของนักเรียนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และเกิดสังคมแห่งความรู้ที่อาศัยความร่วมมือเป็นฐานในการปรับตัว และสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้น ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นชุมชนที่ทำให้เกิดการปรับปรุงทักษะ เจตคติความเข้าใจกระตุ้นการปฏิบัติงานของครูและกลุ่มครูพัฒนาจากการฝึกอบรม อย่างเป็นระบบเป็นการพัฒนาตนเอง พัฒนางองค์กรแห่งการเรียนรู้ จนในที่สุดกลายเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ของครูอย่างต่อเนื่อง (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ และคณะ, 2545 หน้า 13 ; ปองทิพย์ เทพอารีย์, 2557 หน้า 286) และชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จะค่อย ๆ กลายเป็นวัฒนธรรมองค์กรที่ขับเคลื่อนคุณภาพของผลผลิตของโรงเรียน และสร้างสรรค์ให้โรงเรียนเป็นสถานที่ที่อยู่แล้วมีความสุขทั้งของนักเรียน ครู และผู้บริหาร (วิจารณ์ พานิช, 2555 หน้า 176) และประชุมวิชาการอภิวัดการเรียนรู้สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทยยังได้เสนอแนะว่า แนวทางแก้ปัญหาการพัฒนาครูประจำการนั้น โรงเรียนจำเป็นต้องส่งเสริมบุคลากรของตนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) การส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยให้ครูรวมตัวกันเรียนรู้ จากการพัฒนางานประจำของตน ทำงานและเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมจากการลงมือปฏิบัติการเรียนรู้ ขณะปฏิบัติงานในสถานที่ทำงานอย่างต่อเนื่องเช่นนี้ เป็นกลยุทธ์สำคัญที่จะช่วยทำให้ครูเกิดการพัฒนาย่างยั่งยืน (ทิสนา เขมมณี, 2557 หน้า 22-24) ถือเป็นกรณีรูปการศึกษาในระดับสถานศึกษาที่ถือว่าโรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการปรับเปลี่ยน เพราะโรงเรียนต้องทำหน้าที่เป็นหน่วยหลักของการจัดการเรียนการสอน และเน้นไปที่การพัฒนาคุณภาพของการจัด การเรียนการสอนเป็นสำคัญภายใต้การมีสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้และการพัฒนา (สถาบันการวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2557 หน้า 12)

โรงเรียนเทศบาลประตูลี้ สังกัดเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน มีเป้าประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหาร ครู และผู้เรียน คือให้ผู้เรียนทุกคนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาในระดับมาตรฐานสากล และเป็นคนไทยยุคใหม่พร้อม

พัฒนาสู่ความเป็นเลิศ และผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นมืออาชีพโดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงาน ทั้งกำหนดกลยุทธ์ในการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ ในจุดเน้นด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ครูต้องได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ และทักษะในการสื่อสาร มีสมรรถนะในการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยครูสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และทุกภาคส่วน ให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ (รายงานการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาลประตูลี้, 2561 หน้า 111-118) ครูต้องได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ และสมรรถนะผ่านการปฏิบัติจริง และการช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง โดยครูได้รับการช่วยเหลือให้จัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูในพื้นที่ทั้งในโรงเรียนเดียวกัน ระหว่างโรงเรียน หรือหน่วยงานอื่น ๆ และจุดเน้นด้านการบริหารจัดการ โดยส่งเสริมการบริหารจัดการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เน้นการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม และมีความรับผิดชอบในทุกระดับ เน้นการมีส่วนร่วมขององค์กรคณะบุคคล ที่เกี่ยวข้องอย่างเข้มแข็ง และเป็นกัลยาณมิตร จากแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2558 ระบุว่าจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ ด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการ พบว่า การพัฒนาบุคลากรยังไม่ตรงกับความต้องการในการพัฒนาของหน่วยงานและผู้รับการพัฒนา (โรงเรียนเทศบาลประตูลี้), 2561 หน้า 16-29) ผู้วิจัยเห็นว่า แนวคิดการพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นกระบวนการที่คนใหม่ที่ครูประจำการรวมตัวกัน เพื่อแลกเปลี่ยน แบ่งปัน เรียนรู้ประสบการณ์จากการทำหน้าที่ครู ทำให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ใหม่ เพื่อนำไปประยุกต์และปรับใช้โดยมุ่งมั่นให้เกิดผลลัพธ์ต่อสมรรถนะทางวิชาชีพสำหรับครู และการเรียนรู้ของนักเรียน สอดคล้องกับเป้าประสงค์ กลยุทธ์ ตลอดจนจุดเน้นสำคัญของโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ ในการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ต้องการพัฒนาครูผ่านการปฏิบัติงานจริงอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ อันจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาครูในสถานศึกษาให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความเป็นมืออาชีพ นอกจากนี้ยังส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

2. วัตถุประสงค์

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันในการพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ สังกัดเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ สังกัดเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ สังกัดเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ในการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ สังกัดเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ครั้งนี้เป็น การวิจัยเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และความพึงพอใจในการพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ (Professional Learning Community) ในการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ สังกัดเทศบาล เมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ครูผู้สอนในโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ สังกัดเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ปีการศึกษา 2562 จำนวน 47 คน

2. นักเรียนโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ สังกัดเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ปีการศึกษา 2562 จำนวน 280 คน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ เครจซีและมอร์แกน โดยมีการสุ่มแบบ แบ่งชั้นจำแนกตามระดับชั้นของนักเรียน คือ ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จากนั้นใช้การ สุ่มอย่างง่าย (KregeieandMargan,1970, p. 607-610) ได้จำนวนนักเรียน 162 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชน แห่งการ เรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ในการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ สังกัด เทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน มี 3 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในปัจจุบันในการพัฒนาครูโดยใช้แนวคิด ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ในการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนเทศบาล

ประตูลี้ สังกัดเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ตามความคิดเห็นของครู เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง สภาพการดำเนินงานในปัจจุบันมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง สภาพการดำเนินงานในปัจจุบันมาก

ระดับ 3 หมายถึง สภาพการดำเนินงานในปัจจุบันปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง สภาพการดำเนินงานในปัจจุบันน้อย

ระดับ 1 หมายถึง สภาพการดำเนินงานในปัจจุบันน้อยที่สุด

ชุดที่ 2 แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ
(Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจการพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชน แห่งการเรียนรู้
ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ในการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ สังกัด
เทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ตามความคิดเห็นของครู เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า
(Rating Scales) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ชุดที่ 3 แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ
(Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนเทศบาลประตูลี้
สังกัดเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ตามความคิดเห็นของนักเรียน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า
(Rating Scales) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

4 . สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ในการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ จังหวัดลำพูน สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ในการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ จังหวัดลำพูน พบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ในการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ จังหวัดลำพูน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ การสนับสนุน การมีระบบที่ร่วมมือร่วมใจในการเรียนรู้ และพัฒนาวิชาชีพการทบทวนไตร่ตรองผล การมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน และการมีภาวะผู้นำร่วมตามลำดับ และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ จังหวัดลำพูน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ การมีระบบที่ร่วมมือร่วมใจ การมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ การมีภาวะผู้นำร่วมการทบทวนไตร่ตรองผล และการสนับสนุนตามลำดับ

2. ผลการศึกษาคความพึงพอใจของครูที่มีต่อการพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ จังหวัดลำพูน พบว่า ศึกษาคความพึงพอใจของครูที่มีต่อการพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ จังหวัดลำพูน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับความพึงพอใจจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีระบบที่ร่วมมือร่วมใจ การมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ การมีภาวะผู้นำร่วม การทบทวนไตร่ตรองผล และการสนับสนุน ตามลำดับ

3. ผลการศึกษาคความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ จังหวัดลำพูน พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ จังหวัดลำพูน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านเนื้อหาของหลักสูตรและการจัดกิจกรรม ด้านบุคลิกภาพและความสามารถของครู ด้านประโยชน์ที่ได้รับ และด้านการวัดและประเมินผล ตามลำดับ

5. อภิปรายผล

ผลจากการศึกษามีประเด็นในการอภิปรายผลได้ดังนี้

จากการวิจัยการพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ในการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ จังหวัดลำพูน มีประเด็นข้อค้นพบที่น่าสนใจ เห็นควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ในการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ จังหวัดลำพูน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 6 ด้าน อาจเนื่องมาจากการบริหารงานตามนโยบายของโรงเรียน ได้กำหนดจุดเน้นการดำเนินงานด้านครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ครูต้องได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ และทักษะในการสื่อสาร มีสมรรถนะในการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยครูสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและทุกภาคส่วนให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ และครูต้องได้รับการพัฒนาองค์ความรู้และสมรรถนะผ่านการปฏิบัติจริงและการช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง โดยครูได้รับการช่วยเหลือให้จัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูในพื้นที่ทั้งในโรงเรียนเดียวกัน ระหว่างโรงเรียนหรืออื่น ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มินตรา ลายสนิท เสรีกุล (2557 หน้า 397-401) ได้วิจัยกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตเบญจบุรพา กรุงเทพมหานคร พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตเบญจบุรพา กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้าน ทุกด้านปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปภาวี พิพัฒลักษณ์ (2557 หน้า 164-166) ได้วิจัยกลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนร่วม ตามแนวคิดภาวะผู้นำที่ยั่งยืนเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า สภาพปัจจุบัน ของภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนร่วมตามแนวคิดภาวะผู้นำที่ยั่งยืนเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้โดยภาพรวมพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าครูมีพฤติกรรมที่แสดงถึงการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ที่เสริมสร้างการรู้คิดและความสุขในการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาของ มารุต พัฒนาผล (2557 ก หน้า 690-692) ที่เสนอว่าหนึ่งในขั้นตอนของกิจกรรมการปฏิบัติงานการจัดการเรียนรู้คือเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ โดยแลกเปลี่ยนเรียนรู้สรุปผลการดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้การนำเสนอการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แล้วนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ของตนเองต่อไป อย่างไรก็ตามพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีระบบที่มร่วมมือร่วมใจ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าครูมีพฤติกรรมการทำงานจัดการเรียนรู้ร่วมมือกันน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Rachel และ Penny (2015 หน้า 39-45) พบว่า ในภารกิจของการปฏิบัติงานในโรงเรียน การทำงานของครูยังขาดเวลาในการทำงานร่วมกัน

2. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ในการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ จังหวัดลำพูน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีระบบที่มร่วมมือร่วมใจ การมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ การมีภาวะผู้นำร่วม การทบทวนไตร่ตรองผล และการสนับสนุน ตามลำดับ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 6 ด้าน อาจเนื่องมาจากครูโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ จังหวัดลำพูน ส่วนหนึ่งตระหนักถึงความสำคัญและต้องการการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในอีกมิติที่แตกต่างไปจากรูปแบบและวิธีการเดิมที่เคยปฏิบัติ โดยเน้นความสอดคล้องกับภารกิจการปฏิบัติงานบนฐานการทำงานและพื้นที่การปฏิบัติจริงหรือการ

พัฒนาจากงานประจำของตน ซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง นอกจากนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ครูสภา ในฐานะองค์กรวิชาชีพตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนาวิชาชีพครูที่มีประสิทธิภาพ โดยมุ่งพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีการพัฒนาตนเอง และวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ เป็นการพัฒนาที่มุ่งเน้นให้ทุกฝ่ายร่วมมือกันเรียนรู้ และสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อผู้เรียนและการบริหารที่เน้นสถานศึกษา อิงพื้นที่การปฏิบัติบนฐานงานจริงเป็นสำคัญจึงได้กำหนดแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนเครือข่ายพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างหลากหลายองค์ความรู้ที่สำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาวิชาชีพ ครู สภามีนโยบายส่งเสริม สนับสนุนเครือข่ายพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยจัดสรรเงินอุดหนุน กิจกรรมพัฒนาวิชาชีพให้แก่เครือข่ายๆ ที่มีการรวมตัวกัน ทางวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาในรูปแบบ “ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” โดยกระบวนการดำเนินงานของเครือข่าย ประกอบด้วย การสร้างบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน การปฏิบัติที่มีเป้าหมายร่วมกันคือการเรียนรู้ของผู้เรียน การร่วมมือร่วมพลังของสมาชิกชุมชนวิชาชีพ การเปิดรับการชี้แนะการปฏิบัติงาน และการสนทนาที่มุ่งสะท้อนผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ครูสภาคาดหวังว่าการรวมตัวทางวิชาชีพของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่แท้จริง และต่อเนื่องจะทำให้เพิ่มสมรรถนะในการทำงานของทุกฝ่าย ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญที่ทำให้เกิดการพัฒนาการเรียนการสอน การบริหารและการปฏิรูปสถานศึกษาที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน คุณภาพการศึกษาในศตวรรษที่ 21 และความท้าทายตามยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้สำเร็จ

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จึงเป็นชุมชนการพัฒนาที่สมาชิกผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษารวมตัวกัน เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นแก่ตนเองแก่วิชาชีพ และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน รวมทั้งสร้างความก้าวหน้า ทางวิชาชีพแก่สมาชิกให้สมกับความเป็นครูมืออาชีพอย่างแท้จริง เครือข่ายพัฒนาวิชาชีพครู และบุคลากรทางการศึกษาที่มีการรวมตัวกันเพื่อพัฒนาวิชาชีพแบบ “ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” อาจจัดกิจกรรมในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังต่อไปนี้ เป็นกิจกรรมทางวิชาชีพที่กลุ่มครูผู้บริหาร นักการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องแสวงหาแนวทาง หรือข้อตกลงร่วมกันมีเป้าหมาย มุ่งพัฒนา ปรับปรุงตนเองและพัฒนาวิชาชีพเพื่อผู้รับบริการอย่างยั่งยืน การเรียนรู้ที่ยั่งยืน เพื่อผู้เรียนและความก้าวหน้าของวิชาชีพบนพื้นฐานของการสร้างบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน การปฏิบัติ ที่มีเป้าหมายร่วมกันคือการเรียนรู้ของผู้เรียน การร่วมมือร่วมพลัง การเปิดรับการชี้แนะการปฏิบัติงาน และการสนทนา ที่มุ่งสะท้อนผลการปฏิบัติงาน เช่น การรวมกลุ่มศึกษา บทเรียนในลักษณะ หรือการจัดกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ด้วยการใช้ผลการปฏิบัติในห้องเรียนเป็นฐาน โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร หรือนวัตกรรมการศึกษาที่มีลักษณะของการรวมกัน เพื่อใช้กระบวนการปฏิบัติมาร่วมกันสะท้อนคิดและปรับปรุงงานเป็นกิจกรรมทางวิชาชีพที่กลุ่มครู ผู้บริหาร นักการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องร่วมกันศึกษารูปแบบความสำเร็จของสมาชิก หรือของผู้เชี่ยวชาญ (Best Practices) นำมาเป็นองค์ความรู้ในการพัฒนา ต่อยอดในรูปแบบการวิจัยในชั้นเรียนของสมาชิกชุมชนวิชาชีพหรือการนำผลงาน นวัตกรรมสถานศึกษาที่ผ่านการคัดสรร และได้รับรางวัลจากครูสภามาพัฒนาต่อยอดเป็นผลงานและนวัตกรรมที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้การบริหารหรือการนิเทศ ที่ได้จากการทดลองปฏิบัติจริงจนมีผลเป็นที่ประจักษ์ สอดคล้องกับบริบทและตรงตามความต้องการของชุมชนวิชาชีพสอดคล้องกับแนวทางแก้ปัญหาและอภิวัตถ์

การเรียนการสอน ทักษะกระบวนการสำหรับรัฐ สถาบัน หน่วยงาน องค์กร และบุคคลที่เกี่ยวข้องข้องกับการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาของทีศนา แชมมณี (2557 หน้า 23-24) ได้วิจัยรูปแบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างการรู้คิดและความสุขในการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับประถมศึกษา พบว่า รูปแบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างการรู้คิดและความสุขในการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับประถมศึกษา มีหลักการ คือ มุ่งเน้นการลงมือปฏิบัติจริงอย่างสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนยึดหลักการมีส่วนร่วมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ใช้กระบวนการพัฒนาไปพร้อมกับการปฏิบัติงานการจัดการเรียนรู้ขั้นตอนและกิจกรรมมี 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) กระตุ้นความรักให้ครูเกิดความรักความศรัทธาในวิชาชีพครู และความรักที่มอบให้กับผู้เรียน โดยการทำกิจกรรมสุนทรียสนทนาการถอดบทเรียน การสื่อสารเชิงบวก การฟัง อย่างลึกซึ้ง และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลตัวอย่างในวิชาชีพครู 2) ตระหนักในความรู้เป็นการกระตุ้นความรู้เดิม และเสริมความรู้ใหม่ให้กับครู โดยการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ระหว่างครู การให้ข้อมูลเพื่อกระตุ้น การเรียนรู้และต่อยอด 3) นำสู่ปฏิบัติ นำความรู้ความเข้าใจจากการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ตลอดจนประสบการณ์ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ของตนเองในโรงเรียน โดยมีผู้วิจัยผู้เชี่ยวชาญผู้บริหาร และเพื่อนครู ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง (Mentoring) และผู้ฝึกสอน (Coaching) 4) จัดให้แลกเปลี่ยนนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในลักษณะชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ 5) เรียนรู้และพัฒนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้สรุปผลการดำเนินการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การนำเสนอการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แล้วนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ของตนเองต่อไป สอดคล้องกับ มารุต พัฒนา (2557 ข หน้า 690-692) พบว่า แนวทางการพัฒนาครูที่มีประสิทธิภาพนั้นควรมุ่งเน้นการบูรณาการเข้าไปกับงานประจำเป็นการพัฒนาครูบนพื้นฐานของการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ประจำวันที่ออกแบบให้ครูได้พัฒนาตนเองไปพร้อม ๆ กับการทำหน้าที่ปกติในลักษณะที่เป็นวงจรการพัฒนา ให้ครูมองไปที่ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ แล้วประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎี ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมการทำงานของตนเอง และควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่องซึ่งกระบวนการพัฒนาครูนั้นควรให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้ของครูในการที่จะพัฒนาคุณภาพงานเป็นสำคัญ และการพัฒนาครูยังต้องมีความต่อเนื่องไปพร้อม ๆ กับการปฏิบัติงานประจำของครู โดยอาจใช้รูปแบบของชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพที่มีความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ สอดคล้องกับแนวทางการยกระดับคุณภาพครูของพิณสุดา สิริธรงค์ศรี (2557 หน้า 24-25) พบว่าการสร้างแรงบันดาลใจให้ครูเกิดพลังที่จะพัฒนาตนเอง หรือปรับปรุงกระบวนการทัศนของตนเองให้เกิดการเรียนรู้ที่ทันต่อเหตุการณ์ โดยเน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ให้มากขึ้น นอกจากนี้งานวิจัยของ Stewart (2014 หน้า 28-33) ได้ศึกษาการปรับเปลี่ยนการพัฒนาวิชาชีพสู่วิชาชีพแห่งการเรียนรู้ พบว่า การปรับเปลี่ยนการพัฒนาวิชาชีพครูที่มีประสิทธิภาพมากกว่าวิธีการพัฒนาวิชาชีพครูแบบดั้งเดิมจะต้องพัฒนาโดยอาศัยแนวทางของชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพครู

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ จังหวัดลำพูน พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ จังหวัดลำพูน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

ได้แก่ ด้านเนื้อหาของหลักสูตรและการจัดกิจกรรม ด้านบุคลิกภาพและความสามารถ ของครู ด้านประโยชน์ที่ได้รับ และด้านการวัดและประเมินผล ตามลำดับ สอดคล้องกับ จารุวรรณ เทวกุล (2555 หน้า 73-74) ได้ศึกษาความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรมชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสมชาย บุญสุน (2554 หน้า 87) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอน ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า นิสิตมีความพึงพอใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

6. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ สังกัดเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสนับสนุน ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูบูรณาการเนื้อหาสาระภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันและต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ สถานศึกษา มีการสนับสนุนข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้ครูนำไปใช้ในการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารมีส่วนร่วมตัดสินใจเรื่องการวัดและประเมินผลตามแนวทางของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ผู้บริหารจัดระบบสนับสนุนให้ครูเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูไปศึกษาเรียนรู้ ฝึกอบรม เพื่อพัฒนาความรู้ในการจัดการเรียนรู้ของตนเอง ผู้บริหารจัดให้มีการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ สถานศึกษามีการสนับสนุนให้ครูจัดทำสารสนเทศของผู้เรียนให้ถูกต้อง ครบถ้วนเป็นปัจจุบัน ผู้บริหารสนับสนุนครูในด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และอื่น ๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพียงพอ

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ สังกัดเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือด้านการวัดและประเมินผล ดังนั้นครูควรมีวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ควรมีการแจ้งผลการวัดและประเมินให้นักเรียนทราบทุกครั้ง ครูควรกำหนดระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอนให้มีความสอดคล้องกับการวัดและประเมินผล โดยให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการประเมินผล ครูควรกำหนดการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน และครูควรมีความยุติธรรมในการให้คะแนนและเกรด

3. ควรมีการศึกษาและเปรียบเทียบผลการจัดกับการศึกษามีลักษณะต่าง ๆ ที่เป็นการรวมตัวเพื่อพัฒนาวิชาชีพแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

4. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จึงควรมีการศึกษาด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา หรือการบริหารจัดการในลำดับต่อไป

7. เอกสารอ้างอิง

- จารุวรรณ เทวกุล. (2555). ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนระดับ ประถมศึกษาปีที่ 1
วิชาชีว วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 วิทยาลัย อาชีวศึกษา
ฉะเชิงเทรา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทศนา เขมมณี. (2555). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี
ประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 15. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2557). ผลการประเมินให้มีความรู้ที่ห้องเรียนแห่งศตวรรษใหม่ : เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ
อภินิหารการเรียนรู้ สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และ
คุณภาพเยาวชน.
- ปภาวิ พิพัฒนลักษณ์. (2557). กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเรียนร่วมตามแนวคิด
ภาวะผู้นำที่ยั่งยืนเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ. วิทยานพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2551). ทักษะ 5C เพื่อการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอน
แบบบูรณาการ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิณสุตา สิริธรรณี. (2557). การยกระดับคุณภาพครูไทยในศตวรรษที่ 21 : เอกสารประกอบการประชุม
ไพฑูริย์ สันติรัตน์. (2558). ปฏิรูปการเรียนรู้ : ปฏิรูปการศึกษาจากล่างขึ้นบน. เหลียวหลัง
แลหน้า ปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน เอกสารประกอบการเสวนาการปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- มารุต พัฒผล. (2557). การจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างการรู้คิดและความสุขในการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- รายงานการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาลประตูลี่, 2561 เอกสารอัดสำเนา
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วิทยากร เชียงกุล. (2559). สภาวะการศึกษาไทย ปี 2557/2558 “จะปฏิรูปการศึกษาไทยให้ทันโลก
ในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างไร”. กรุงเทพฯ : กลุ่มสถิติและวิเคราะห์สภาวะทางการศึกษา สำนักวิจัย
และพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สมชาย บุญสุน. (2554). ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2557). รายงานฉบับสมบูรณ์ การจัดทำยุทธศาสตร์
การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดความรับผิดชอบ. กรุงเทพมหานคร.

- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และคณะ. (2545). รายงานการวิจัยรูปแบบเครือข่ายการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู.
- อนันต์ ระวังทุกข์. (2558). ปฏิรูปการศึกษา : ปฏิรูปการเรียน ปรับเปลี่ยนการสอบ. เหลียวหลัง
แลหน้า ปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน เอกสารประกอบการเสวนาการปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- Krejcie, V. R. and W. D. Morgan. (1970). Determining sample size for research activities. Educational and Psychological Measurement. 30(3) : 608-609.